

Årsplan 2021/2022

Espira Grefsen stasjon barnehage

Innhold og oppgaver i barnehagen.....	5
Barns medvirkning	13
Samarbeid med foreldrene	14
Overganger	15
Barnehagen som pedagogisk virksomhet.....	16
Barnehagens fagområder.....	22
Vedlegg	24

Velkommen til Espira Kunnskapsbarnehagen!

Espira vil gi barna en fantastisk start på livet! Barnehagen skal i nært samarbeid med hjemmet gi barna en trygg hverdag preget av mestring, lek, læring og glede. Espira består pr. 1.1.2021 av 103 barnehager i omtrent 50 kommuner.

Hva innebærer det at vi er en kunnskapsbarnehage?

Espira Kunnskapsbarnehagen har som visjon å lede utviklingen av fremtidens barnehager. Dette skal vi gjøre ved å drive barnehager med høy kvalitet. Vi tror at en viktig nøkkel til kvalitet i barnehagen er kompetente ansatte som omsetter et forskningsbasert kunnskapsgrunnlag om barn og barndom til god praksis i samspill med barna.

Barnehagens visjon

Visjonen er en ledestjerne for hvordan barna skal ha det i barnehagen og hva vi ansatte skal gjøre. I Espira skal alle barn møtes med positive holdninger og anerkjennelse, hver dag, av alle ansatte.

Et spennende pedagogisk innhold

I Espira skal alle barn møte voksne som viser omsorg, støtter, engasjerer og inspirerer.

Espiras barnesyn er selve hjertet i Espira-barnehagene og handler om vårt syn på barn og vår rolle som voksne i barnehagen.

Barn er fylt av fantastiske evner og egenskaper. De søker hele tiden å skape mening i samhandling med omverdenen. Barna i våre barnehager skal oppleve oss som deltakere i meningsskapingen i et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø.

I Espiras pedagogiske arbeid, og i de pedagogiske miljøene, bygger personalet på det barna er opptatt av og interesserte i. Alle barnehager skriver årsplan for det pedagogiske arbeidet. I tillegg synliggjør hver barnehage hvilke prosjekter, temaer og fagområder de jobber med i planer og dokumentasjon av arbeidet.

Felles for alle Espiras barnehager er at de følger Barnehageloven og Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehageloven gir overordnede bestemmelser for tilbudet, mens rammeplanen gir retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver.

Mat og måltid

I Espira er vi opptatt av at barna tilegner seg gode vaner, holdninger og kunnskaper når det gjelder kosthold, hygiene, aktivitet og hvile. Mat og drikke som inntas i barnehagen utgjør en betydelig del av barns totale kosthold. Barnehagen har derfor stor påvirkning på barnas matvaner, kosthold og helse.

Dette ansvaret tar vi på alvor og vi har derfor mål om at alle barna i Espira Kunnskapsbarnehagen skal få:

- Alle måltider servert i barnehagen (frokost, lunsj og enkelt ettermiddagsmåltid)
- Tilbud om frukt/grønnsaker/bær til alle måltider
- Måltider med fokus på god stemning, samtaler og nysgjerrighet på mat/smak

Om barnehagen

Espira Grefsen stasjon barnehage holder til i fantastiske lokaler i Borger Withs gate 39 på Sandaker, i bydel Sagene. Barnehagen har 8 avdelinger fordelt på to etasjer med plass til 152 barn i alderen 11 måneder – 6 år. Barnehagen har ca. 40 ansatte, inkludert en styrer, fagpedagog/styrerassistent og egen kokk.

Vi er en fullkostbarnehage, der barna får tre måltider om dagen; frokost, lunsj og brødmåltid med frukt. I Espira Grefsen stasjon er vi opptatte av at barna skal tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskap rundt kosthold, og at barna skal få et variert kosthold der de blir introdusert for ulike matretter og smaker. Hver uke består vår meny av vegetariske matretter, og matretter som inneholder fisk, kjøtt og grønnsaker. I Grefsen stasjon har vi et fokus på at alle måltidsituasjoner skal være preget av god stemning, samtaler mellom barn-barn og barn-voksen, og nysgjerrighet rundt de ulike smakene/maten barna blir introdusert for. Vi har en egen turnus for kjøkkenhjelpere der en gruppe fra de eldste barna (3-6 år), er inne på kjøkkenet to dager i uken og hjelper kokken med å tilberede lunsj.

Vi jobber med at alle rom i barnehagen skal fungere som den «3 pedagog», der vi er opptatte av å skape og tilby barna et stimulerende og inspirerende pedagogisk miljø. Vi jobber kontinuerlig med å videreutvikle og tilpasse rommene etter barnas behov og interesser. Barnehagens utemiljø er stort og moderne med ulike lekeapparater for alle aldre. I 2020 ble uteområdet fornyet, vi har nå trær, blomster og planter på uteområdet som er bie- og humlevennlige. Det å ha bie- og humlevennlige trær, planter og blomster gir barnehagen en unik mulighet til å bruke uteområdet som et prosjekt med barna. Personalet besluttet i juni 2020 at vi sammen med barna skal jobbe med et bie- og humleprosjekt der barna skal få kunnskap om og omsorg for bier og humler, som igjen vil gi barna erfaringer med at det er viktig å ta vare på grøntområder som bier og humler trenger for å kunne leve. Barnehagens uteområde ligger i byen, vi har derfor fokus på å ta i bruk nærmiljøet og skoger på våre ukentlige turer slik at barna får gjort seg erfaringer med et annet lekemiljø som skog, park, museum osv.

Vi er lydhøre og sensitive for barnas interesser og behov, og tilpasser dagene deretter. Vi legger vekt på tilstedeværelse, og variasjon mellom rolige aktiviteter og aktiviteter med mer tempo. Espira er hovedsamarbeidspartner til SOS-barnebyer. I forbindelse med dette samarbeidet bygget Espira en barnehage i Bindura, Zimbabwe i 2016, med innsamlede midler fra barnehagene. En tidligere ansatt fra Grefsen Stasjon Barnehage har vært med en av delegasjonene fra Espira som reiste til Zimbabwe to ganger. Vi har derfor et nært forhold til dette prosjektet.

Barnehagens styrer heter Tone Mila.

Telefon/mobil: 21 52 52 75 / 98 90 57 79

E-post: tone.mila@espira.no

Faktaboks

- Barnehagens åpningstider er mandag til fredag kl. 07.00-17.00. Barnehagen holder stengt to uker om sommeren uke 28 og 29, alle helligdager, jul-, nyttårsaften og fem planleggingsdager. Onsdag før skjærtorsdag stenger barnehagen kl. 12.00.
- Fullkostbarnehage med egen kokk. Barna i barnehagen blir servert frokost, lunsj og fruktmåltid hver dag.
- Fra mars/april til august tilbyr vi barna som skal begynne hos oss til høsten, mulighet til å komme på besøk i barnehagen en gang i uka, på noe vi kaller Møtepunkt. Dette som et tilskudd til tilvenningsprosessen, og målet er å gjøre barn og foreldre bedre kjent med barnehagen før oppstart.
- Barnehagen har fire fellesrom, som er svært gode tilskudd til det pedagogiske miljøet på avdelingene: tumlerom, bibliotek, ressursrom og prosjektrum.
- Tumlerommet i 1.etg er et stort rom med byggeputer, en stor lekebil barna kan sitte inne i, hytter med mer. Her er det rom for alle typer lek, større samlinger, hinderløype og andre tilrettelagte og spontane aktiviteter.
- Biblioteket gir mulighet for å ta med både mindre og større grupper til lesestunder.
- Ressursrommet som tilbyr ulike opplevelser. Her kan man jobbe med ulike bordaktiviteter, leke med lysbord, oppleve ulike sanseopplevelser med mer. Dette rommet bruke også til å jobbe med barn som trenger ekstra støtte.
- Prosjektrummet tilbyr materiell til å jobbe med fagområdet kunst, kultur og kreativitet, og forskerfabrikken
- Barnehagen jobber med et bie-og humleprosjekt i fellesskap. Der har vi fokus på å ivareta grøntområdet i barnehagen, gi barna kunnskap om og omsorg for bier og humler. Gjennom dette prosjektet får barna gjøre seg erfaringer med at det er viktig å ta vare på grøntområder som bier og humler trenger for å kunne leve.

Hva er en årsplan?

I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det at årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis.

Innhold og oppgaver i barnehagen

Barnehagens verdigrunnlag

Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Rammeplanen konkretiserer verdigrunnlaget ved å løfte noen områder som skal prege barnehagens arbeid gjennomgående. Disse er: demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling og livsmestring og helse.

Slik arbeider vi med barnehagens verdigrunnlag i praksis:

- Vi har et tilrettelagt pedagogisk miljø hvor leker og materiell til enhver tid er tilgjengelig, slik at barna selv kan ta initiativ til lek og aktiviteter. Personalet har ansvar for å skape et stimulerende, inspirerende og spennende miljø.
- I vårt arbeid med pedagogisk miljø er fokuset blant annet på at alle barn og voksne behandler materiell og leker med respekt. Vi bruker ikke begrepet «ryddetid», materiell og leker settes tilbake etter endt aktivitet.
- Vi viderefører fjorårets fokusområde, «Utvid min verden – mestring, medvirkning og meningsskaping». Fokusområdet innebærer at personalet legger til rette for at barna tilegner seg nye ferdigheter, erfaringer, og får nye opplevelser. Vi har derfor etablert ressursgrupper i personalet, på tvers av avdelingene. Ressursgruppene har fokus på ulike tema, og medlemmene i gruppene har kunnskap om og interesse for tema.
- Vi inkluderer barna i avgjørelser og handlinger i løpet av barnehagehverdagen. Vi lytter til og respekterer, deres valg, med utgangspunkt i barnets beste.
- Vi arbeider ut fra forståelsen om at mangfold er en ressurs, der vi fremmer mangfoldighet, gjensidig respekt og forståelsen for at det er «mange måter å tenke, handle og leve på» (KD, 2017, s. 9).
- Vi markerer Regnbuedagene med fokus på å formidle kunnskap om og respekt for ulike kjønnsuttrykk og kjønnsidentitet.
- Vi markerer FN-dagen med fokus på å formidle kunnskap om og samle inn penger til drift av barnehagen i Bindura.
- Vi går på tur i naturen minst en gang hver måned. Med dette gir vi barna gode opplevelser som oppmuntrer til ivaretagelse av naturen.
- Vi kildesorterer alt søppel og oppmuntrer barna til gjenbruk av materiale. Vi serverer minst én kjøttfri lunsj hver uke.
- For å ivareta biologisk mangfold jobber vi aktivt med tema bier -og humler i barnehagen.

Livsmestring og helse

I rammeplanen står det at barnehagen skal ha en helsefremmende og forbyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette. Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages.

Slik arbeider vi forebyggende og helsefremmende:

- Vi observerer barnas atferd, og møter de ut fra deres behov, for å gi de en trygg hverdag.
- Vi tilpasser det pedagogiske miljøet i ulike lekesoner, slik at det er forutsigbart hvor leker og materiell finnes, og barna finner ro i leken.
- Personalet veileder barna, slik at de utvikler selvstendighet og opplever mestring.
- Vi gir barna utfordringer og stiller forventninger som er tilpasset deres alder og modenhet, ved å tilby variert materiell og ulike leker. Vi endrer lekemiljøet kontinuerlig etter barnas behov og interesser.
- Vi tilstreber å være ute hver dag, for at barna skal få mulighet til bevegelse og lek i andre omgivelser. Vi arrangerer organisert lek i tumlerommet som en arena for fysisk aktivitet, dette bidrar til motorisk utvikling.
- For å gi barna balanse mellom ro og aktivitet og mulighet for konsentrasjon, tilbyr vi hver dag en tid der barna kan hvile, og aktiviteter med lavere tempo (yoga, lesing, formingsaktiviteter osv.)
- Gjennom spontan lek, fastsatte aktiviteter og samlingsstunder, får barna felles opplevelser der de kan bygge relasjoner og vennskap.
- I vår barnehagen skal alle barn bli sett, forstått, respektert og få den hjelpen og støtte de har behov for.
- Barnehagen skal forebygge og avdekke omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep. I barnehagen jobber personalet konkret med tema minst to ganger i året, gjennom kurs, på planleggingsdager og i fagmøter.
- Vi serverer tre måltider hver dag, med frukt og/eller grønnsaker. Lunsj er alltid varmrett. Maten er variert, slik at barna kan bli kjent med nye smaker og utvikle matglede. Vi tilstreber å inkludere barna i matlaging for å gi grunnlag til økt matglede

Barnehagens formål og innhold

Ifølge rammeplanen skal barnehagens innhold være variert og allsidig og tilpasses enkeltbarn og barnegruppen. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Rammeplanen har mål for personalets arbeid innen alle disse områdene.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Personalet i barnehagen skal:

- ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile
- legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre
- sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn
- være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet
- støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg
- bidra til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre

Slik arbeider vi for å ivareta barns behov for omsorg:

- Ved tilvenning får barnet tildelt en tilknytningsperson som barnet forholder seg mest til i den første tiden, frem til barnet blir tryggere.
- Personalet er lydhøre og ser barnets behov for nærhet.
- Vi motiverer og oppfordrer til at barn trøster barn, og viser omsorg for hverandre for eksempel gjennom å samtale om følelser, å se hverandres behov og dele leker.
- For å gi barna balanse mellom ro og aktivitet og mulighet for konsentrasjon, tilbyr vi hver dag en tid der barna kan hvile, og aktiviteter med lavere tempo (yoga, lesing, formingsaktiviteter osv.)
- Personalet er viktige rollemodeller for barna, og viser omsorg i sin væremåte ovenfor både barn, foreldre og kollegaer.
- Som en del av samarbeidet mellom barnehage og hjem bruker vi bilder av barnet og familien. Dette skaper rom for at barnet kan fortelle om seg selv.
- Gjennom samlingsstund legger vi til rette for felles opplevelser og erfaringer.
- Det pedagogiske miljøet er delt opp i tydelige soner slik at barna selv kan oppsøke de aktivitetene de ønsker å utforske. Sonene har ulike funksjoner, og skaper rom for å både kunne trekke seg tilbake eller leke sammen med andre.
- Personalet jobber kontinuerlig for å forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillmønstre.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Personalet i barnehagen skal:

- organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek
- bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer
- fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek
- observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser
- veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre
- være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek
- ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken

Slik arbeider vi for å ivareta barnas behov for lek:

- Lek utgjør den største delen av barnehagehverdagen, og barna får hver dag mulighet til å delta i ulike leketyper, inne og ute, i grupper eller individuelt.
- På hver avdeling har en ansatt ansvaret for hver sin leke/aktivitetssone, inkludert både definert og udefinert lekemateriale. Dette bidrar til at det pedagogiske miljøet knyttet til sonen er stimulerende, inspirerende og spennende
- Vår hverdag består av både planlagte og spontane pedagogiske aktiviteter. Vi har fokus på at barna skal få være med og medvirke i barnehagehverdagen, for eksempel i måltidsituasjoner og i leken.
- Når vi observerer uheldige samspillmønstre i leken, går personalet inn i situasjonene med støtte og veiledning.
- For å gi barna felles erfaringer går vi på tur minst en gang i uka. Vi har også daglige samlinger der vi blant annet synger, gir barna ulike sanseopplevelser, forteller eller dramatiserer eventyr og fortellinger. Dette gir et felles utgangspunkt for lek.
- Personalet støtter opp under leken ved observasjon, deltagelse og støtte på barnas premisser. Dette kan bistå til å berike leken med nye ideer og materiale. Dette bidrar til utviklingen av sosial kompetanse

Barnehagen skal fremme danning

Personalet i barnehagen skal:

- tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse
- støtte barnas aktivitet, engasjement og deltagelse i fellesskapet
- synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet
- legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger
- utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler
- synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring

Slik arbeider vi for å fremme danning:

- Vi gjennomfører ulike prosjekt og temabaserte aktiviteter, innad på avdeling, på tvers av avdelinger eller felles i hele barnehagen minst fire ganger per år.
- Personalet er gode rollemodeller, og veileder og hjelper barna til å bidra til å ta vare på materiell og leker.
- Vi har et pedagogisk miljø som preges av bilder, skriftspråk, sanger, leker og materiell som gjenspeiler det mangfoldige samfunnet og nærmiljøet som barna er en del av.
- I barnehagen har vi Espira-kort med forslag til ulike aktiviteter vi kan gjøre sammen med barna. Disse kortene er fordelt i de 7 fagområdene vi har: «forskerfabrikken», «språklabben», «filosofus», «miljøspira», «samfunnspira», «tallbingen», «skattekista».
- Barna drar på tur minst én gang i uken, der turmålene kan knyttes til tema på avdeling, eller tema på huset.
- I barnehagen har vi ressursgrupper der personalet er delt i ulike grupper knyttet til de ulike markeringene vi har barnehagen. Disse gruppene jobber aktivt med å sørge for at barna får ulike opplevelser og kunnskap om de ulike markeringene vi markerer i løpet av et barnehageår dette kan være for eksempel gjennom konserter, forestillinger, felles samlinger på tvers avdelingene, eller aktiviteter på avdelingene/huset.

Barnehagen skal fremme læring

Personalet i barnehagen skal:

- sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring
- legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling
- være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter
- støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner
- utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold
- støtte barnas refleksjoner rundt situasjoner, temaer og fenomener og skape forståelse og mening sammen med dem
- sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser

Slik arbeider vi for å fremme læring:

- Vi er bevisst på å bruke barns medvirkning for å fremme læring. Derfor er vi observante på barnas interesser og innspill i hverdagen.
- Spontant og planlagt undrer vi oss sammen med barna, og lar de hver dag få erfaringer med bruk av alle sansene.
- Vi støtter barna i deres utforskertrang og nysgjerrighet, og hjelper til å videreutvikle forståelsen, ved å samtale om temaet og oppsøke kunnskap sammen.
- Vi lar barns uttrykk, utsagn og fantasi inspirere til prosjekt/tema på avdeling og i barnehagen.
- Vi tilrettelegger det pedagogiske miljøet slik at det muliggjør konsentrert lek og aktivitet alene, eller sammen med andre.
- Det pedagogiske miljøet består av egne soner for lek og aktiviteter, der materialet er tilgjengelig slik at barna kan utforske og gjøre seg erfaringer med dette.
- Vi tilrettelegger for allsidig lek og varierte aktiviteter med bruk av ulike materialer og uttrykksmåter.

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Personalet i barnehagen skal:

- støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner
- samtale om normer for samhandling og invitere barna til å utforme normer for samhandling i fellesskap
- støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger
- støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner
- forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre

Slik arbeider vi for å fremme vennskap og fellesskap:

- Vi tilrettelegger det pedagogiske miljøet slik at det inspirerer til lek og samhandling med andre
- Personalet er tilstedeværende og observerer barnas lek, slik at vi kan veilede og støtte barna ut fra deres behov.
- Vi deler daglig inn i mindre grupper, med utgangspunkt i barnas alder, interesse og behov, for å støtte barnas utvikling og relasjonskompetanse.
- Vi har bøker hvor vennskap, samspill og følelser er tema.
- Vi støtter barna hver dag i å sette ord på følelsene sine, i å ta andres perspektiv og vise empati for hverandre.
- Vi har spontane og planlagte samlingsstunder hver dag, som gir barna felles opplevelser og erfaringer.
- Gjennom veiledning, refleksjoner og fagmøter har vi fokus på at personalet skal utvikle sine evner til å være sensitive og oppmerksomme på barnas følelser, uttrykk og behov, og å kunne møte disse på en best mulig måte.
- Vi har forebygging av mobbing som tema på personalmøter, planleggingsdager eller i fagmøter i løpet av barnehageåret. Vi har utviklet vår egen handlingsplan mot mobbeatferd.

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Personalet i barnehagen skal:

- anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling
- stimulere barns verbale og non-verbale kommunikasjon og legge til rette for at alle barn involveres i samspill og i samtaler
- sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser
- være bevisst på sine roller som språklige forbilder og være lydhøre i kommunikasjon med alle barn

- følge med på barnas kommunikasjon og språk og fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker, som er lite språklig aktive, eller som har sen språkutvikling
- bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk-/samiskspråklige kompetanse

Slik arbeider vi for å fremme kommunikasjon og språk:

- En ansatt på hver avdeling har ansvar for at det pedagogiske miljøet knyttet til sonen for litteratur er stimulerende og inspirerende for barna.
- Vi bruker tegn-til-tale, for å forsterke det verbale språket og for å fremme forståelsen av det som kommuniseres.
- Avdelingene har daglig samlingsstunder, planlagt eller uplanlagt, der vi har samtaler, synger og leser.
- Avdelingene deler daglig opp barna i mindre grupper. Dette for å fremme relasjonsbygging og språkutvikling, samt å støtte barn med ulike språkutfordringer.
- Vi benevner aktiviteter og fenomener, og setter ord på det barn uttrykker med kropps- og verbalspråket sitt.
- Vi bruker toveiskommunikasjon i samhandling med barnet, slik at barnet alltid har en mulighet til å komme med en tilbakemelding.
- Vi tilbyr og tilrettelegger aktiviteter som innebærer å samarbeide og vente på tur. Dette krever at barna må kommunisere med hverandre.
- Vi støtter barna i kommunikasjon med hverandre og oppfordrer til samarbeid og meningsskaping seg imellom, dette er med på utviklingen av den sosiale kompetansen

Barns medvirkning

Rammeplanen sier at barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Slik arbeider vi for å ivareta barns rett til medvirkning:

- Vi er bevisste på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegger for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.
- Vi lar barns uttrykk, utsagn og fantasi inspirere til felles prosjekter og tema på avdeling og i barnehagen.
- Vi utformer sonene våre med tanke på barnas interesser og erstatter tilgjengelig materiell etter hvordan barnas ønsker og behov endrer seg.
- Vi tilpasser bevisst det pedagogiske miljøet slik at barna er selvstendige og opplever mestring i gjennomføring av lek og aktiviteter.
- Vi utfordrer og oppmuntrer barna til å prøve å få til ting på egenhånd, slik at de opplever mestring i hverdagen.
- Vi observerer barna i hverdagen og følger opp alle barnas ulike uttrykk og behov, og endrer planer og rutiner deretter.
- Vi viderefører fjorårets fokusområde «Utvid min verden - mestring, medvirkning og meningsskaping» for barnehageåret 2021/2022.
- Vi følger rammeplanens føringer for medvirkning i de ulike fagområdene.

Samarbeid med foreldrene

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven §§ 1 og 4. Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Slik arbeider vi for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage:

- Vi tar imot barnet og forelder/foresatt på avdeling eller på barnehagens uteområde.
- Ved henting, gir vi informasjon til foreldre/foresatte om hvordan dagen har vært (lek, aktiviteter og lignende).
- Vi har oppstartsamtale i forbindelse med at barnet starter i barnehagen, og tilbyr oppfølgingssamtale etter 2-8 uker.
- Vi tilbyr foreldresamtale på våren hvor tema er barnets utvikling og trivsel. Vi har også mulighet for å gjennomføre flere foreldresamtaler ved behov.
- Vi har foreldremøter på våren og høsten. Hver høst velges medlemmer til Samarbeidsutvalget, og foreldrekontakter til hver avdeling. Foreldremøtene på høsten omhandler arbeidet vi gjør på avdelingen.
- Vi har sammenkomster for foreldrene i form av foreldrekaffe minst tre ganger per år. Vi inkluderer SU og foreldrekontakter i planleggingen av arrangementer.
- Ulike familiers kjennskap til tradisjoner og høytider, og markering av disse, er kunnskap vi søker når det er aktuelt og relevant.
- Vi bruker Spireportalen som kommunikasjonsverktøy mellom barnehage og hjem.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Rammeplanen sier at barnehagen, i samarbeid med foreldrene, skal legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet opplever tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Vi følger Espiras standard for tilvenning i barnehagen. Se vedlegg.

Overganger innad i barnehagen

Rammeplanen omtaler også overganger innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barn og personale når de bytter barnegruppe.

Vi følger Espiras standard for bytte av avdeling. Se vedlegg.

Overgang barnehage og skole

Ifølge rammeplanen skal barnehagen i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuell skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

Vi følger Espiras standard for de eldste barna i barnehagen, Skolespirene. Se vedlegg.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Ifølge rammeplanen skal barnehagen være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen.

Slik arbeider vi for å sikre gode planleggingsprosesser:

-
- På planleggingsdager gjør vi oss kritiske refleksjoner og evalueringer som danner grunnlag for videre pedagogisk arbeid. Her deltar og forplikter personalet seg til hvilke temaer og prosjekter vi skal jobbe med videre, og hvordan vi skal arbeide med dette
- I arbeidet med årsplanen deltar hele personalgruppa, og det er tydelig hvilke mål vi har for barnehageåret 2021/2022
- I månedlige møter planlegger vi hvordan vi skal gjøre det pedagogiske miljøet mer inspirerende og stimulerende.
- Minst en gang hver måned, gjør vi oss refleksjoner og evalueringer rundt ulike arbeidsmetoder og prosjekt/tema.
- Pedagogisk leder og barnehagelærer har plantid hver uke med fokus på det pedagogiske arbeidet for deres avdeling.
- Alle avdelingene har avdelingsmøter for å reflektere over hverdagen og planlegge aktiviteter, prosjekter og dokumentasjon.
- Vi bruker Spireportalen til å legge ut ukeplaner og dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet. Hver avdeling har en egen struktur for hvordan de arbeider med dokumentasjon og ukeplaner.
- Vi skal legge til rette for at foreldre skal kunne komme med innspill i forhold til tema/prosjektarbeidet i barnehagen.
- Foreldre får mulighet til å evaluere barnehagens helhet i de årlige evaluerings skjemaet.

Vurdering

Rammeplanen sier at barnehagen jevnlig skal vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Espira BLIKK

Espira har utviklet sin egen systematiske vurderingsmetodikk. Vi kaller den Espira BLIKK. I Espira BLIKK vurderes de ansattes pedagogiske praksis og samspill med barna opp mot kjennetegn på kvalitet, utledet fra rammeplanen. Etter vurderingene setter barnehagene mål og tiltak for utviklingsområder.

Spireportalen

Gjennom det digitale verktøyet Spireportalen har Espira en digital plattform for planlegging og dokumentasjon av den pedagogiske virksomheten, samt for kommunikasjon med foreldre.

Slik arbeider vi for å sikre god vurderingspraksis:

-
- Det pedagogiske arbeidet blir kontinuerlig evaluert på avdelingsmøter, pedagogiske ledermøter og personalmøter.
- Vurderingen av, og dokumentasjon på det pedagogiske arbeidet på avdelingen blir gjort tilgjengelig for foreldre/foresatte gjennom ukesrapporter, månedsevalueringer eller kvartalsevalueringer.
- Arbeidet dokumenteres skriftlig og med bilder. Vurderingene knyttes til årsplan, rammeplan, fokusområde og andre relevante dokumenter.
- Vi tar hensyn til barnas personvern når vi dokumenterer vårt pedagogiske arbeid på avdelingen, og i barnehagen
- Gjennom Spireportalen kommuniserer vi til foreldre om barnas søvn, bleie/dobesøk, samt sykefravær og andre beskjeder.
- Vi gjør avdelingens ukeplan tilgjengelig for foreldrene digitalt på Spireportalen, samt videreformidler viktige beskjeder her

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

Rammeplanen sier at barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling.

Barnehagen skal sørge for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet.

Slik sørger vi for tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte:

-
- Vi tar kontakt med familien minst en måned før oppstart for å kartlegge behovene til barnet.
- Vi tilpasser det pedagogiske miljøet ytterligere, avhengig av hvilke behov barnet har (fremkommelighet, trygghet, forutsigbarhet, støyskjerming og lignende).
- Vi har en tett og åpen dialog med familien, og vurderer og justerer tilbudet til barnet kontinuerlig.
- Det pedagogiske opplegget formidles på måter som gjør at barn kan delta ut ifra sine behov og forutsetninger (færre verbale uttrykk, flere sanseopplevelser og lignende).
- Vi jobber aktivt med dagstavler der vi gjør dagen forutsigbar for barna ved å gå gjennom dagsrytmen i samlingen.
- Vi jobber aktivt med tegn-til-tale for at barna skal få kjennskap til ulike kommunikasjonsmidler. Vi bruker tegn-til-tale når vi synger sanger, og også i det daglige samspillet med barna.
- Vi har også språkgrupper der barna får ulike aktiviteter som å lese- og formidle eventyr, spille spill, eller sanselek.
- I samråd med foreldre/foresatte setter vi inn ekstra personalressurser, eventuelt søker om spesialpedagogisk ressurs dersom det er behov for dette.
- Hele personalet, og spesielt ansatte som jobber med barn med særskilte rettigheter og behov, har kunnskap om dette. Det får de gjennom kurs, tema på planleggingsdag/personalmøte minst en gang per år, og gjennom veiledning og refleksjon på avdelingsmøter/fagmøter minst en gang per måned.

Barnehagens arbeidsmåter, progresjon og barnehagens digitale praksis

Ifølge rammeplanen skal barnehagens arbeidsmåter ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Barnehagen skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet.

Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal støtte opp om barns læringsprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.

Espiras satsinger på de yngste og de eldste barna

Espira har egne satsinger for de eldste barna, skolespirene, og for tilvenning av de yngste barna, småspirene.

Småspirene

En trygg start er fundamentet for en god barnehagetid. I Espira skal vi gi barn og foreldre en god oppstart og tilvenningstid i barnehagen.

Omsorg, trygghet, tilknytning, godt foreldresamarbeid og barnets beste står i sentrum for tilvenningstiden. Vi skal gjøre vårt beste for at alle barn og familier starter barnehagelivet på en god måte.

Skolespira

I Espira skal barna få gode opplevelser med å være eldst i barnehagen. De skal møte arbeidsmåter og få erfaringer som er tilpasset det de er opptatt av og interesserte i. Alle Espiras barnehager har en ansatt med særlig ansvar for skolespira-tilbudet. Denne ansatte deltar også i nettverk med andre skolespira-ansvarlige i Espira, der de utveksler kunnskap og erfaringer og lærer av hverandre.

I skolespiregruppa skal barna også bli kjent med skolen og hva som venter dem slik at overgangen til skolen blir trygg og god. Alle våre barnehager samarbeider med skolene barna skal begynne på.

Slik arbeider vi for å sikre progresjon for de yngste barna (Småspirene) i barnehagen:

- Det forventes at foreldre bruker minst 5 dager på tilvenning ved oppstart.
- Ved oppstart har barnet en tilknytningsperson, som skal være til støtte for barnet og hjelpe til å finne trygghet i barnehagen. Dersom barnet knytter seg til en annen ansatt, er vi fleksible på å bytte tilknytningsperson.
- Vi tilpasser tilvenningen til hvert enkelt barn ut fra barnets behov.
- Ved hjelp av gode og faste rutiner gir vi barnet en forutsigbar hverdag.
- De yngste barna trenger tilgjengelige voksne, derfor er alltid minst en ansatt nede på gulvet på deres nivå.
- Det pedagogiske miljøet tilbyr en mengde varierte materiell og leker som dekker barnets behov, og inviterer til lek, læring og utforskning. Materialet og lekene er til enhver tid tilgjengelig for barna.

- Vi legger til rette for at barna skal få delta i både fin- og grovmotorisk lek og aktivitet hver dag. I barnehagens inne- og uteområde og på tur får barna mulighet til å ta i bruk kroppen på ulike måter.
- Vi benytter tegn-til-tale ved behov. Barn er veldig visuelle i sine første leveår og vi implementerer enkle tegn som underbygger det vi formidler med verbalspråket.
- Vi har samlingsstund hver dag hvor vi har fokus på musikk, språk, drama og fellesskap.
- Vi deler inn i mindre grupper for å bedre kunne møte barna på deres utviklingsnivå og behov. Det gir også barna muligheter til å knytte tettere relasjoner til hverandre, og skape vennskap.

Slik arbeider vi for å sikre progresjon for de mellomste barna i barnehagen:

- Ved overganger innad i barnehagen, tilbyr vi tid og rom for at barna skal bli kjent med personalet, barna og den nye avdelingen.
- Det pedagogiske miljøet tilbyr materiell og soner som inspirerer til ulike typer lek, blant annet rolle-, konstruksjons-, lese-, og formingslek.
- For 3-4 åringer har vi et større fokus på følelser, da dette er en alder der det er mye endringer i livet, som det å ikke sove i barnehagen, slutte med smokk og bleie, og større forventninger til selvstendighet.
- Vi har mer fokus på udefinerte lekematerialer som utfordrer kreativiteten og fantasien.
- Gjennom rollelek får barna erfaringer med sosiale relasjoner, bygger vennskap og utvikler identitet og selvfølelse.
- Barna møter et rikt og variert språkmiljø, via bilder, konkrete, litteratur og sanger.
- Vi veileder og støtter barna i å bli selvstendige, gjennom mestring ved påkledning, toalettbesøk og måltid.
- Hver dag undrer vi oss sammen og støtter barnas nysgjerrighet og behov for å utforske og skape mening.

Slik arbeider vi for sikre progresjon for de eldste barna (Skolespirene) i barnehagen:

- Barna deltar på opplegg i Espiraparken en-to ganger gjennom hele året. Skolespireansvarlige kan bruke Espiraparkens egen youtube-kanal slik at barna får jobbe med ulike forskningsaktiviteter flere ganger i løpet av det siste året i barnehagen.
- Barna overnatter i barnehagen, i regi av barnehagen, en gang i løpet av året.
- Vi går på besøk til skolen(e) minst en gang i løpet av våren.
- Skolespirene har gruppeaktiviteter hvor vi blant annet spiller spill, gjør formings-og forskningsaktiviteter, og har ulike aktiviteter på Tumlerommet.
- Vi legger til rette for at barna i større grad får ansvar, de oppfordres til å være selvstendige og får erfaring med å samarbeide i gruppe.
- Det pedagogiske miljøet skal inspirere Skolespirene til å lære nye ting og gi grunnlag for kompetanse til å ta med seg videre i forberedelsene til skolestart.
- Gjennom ulike arrangementer møter barna Skolespirer som går i andre Espirabarnehager flere ganger i løpet av året.

- Sosiallærer på skolen(e) deltar i møter på ulike nivå når det er behov for dette (foreldremøter, foreldresamtaler, avdelingsmøter og lignende).
- Vi samarbeider tett med foreldre/foresatte om overgangen fra barnehage til skole. Vi gjennomfører egne samtaler med barna, og med foreldrene, knyttet til overgangen. Med samtykke fra foreldrene, oversendes det et skjema til skolene innen 1. juni.
- Vi gjennomfører et eget foreldremøte på høsten, hvor barnehagen informerer om sine planer for Skolespirene det følgende året.
- Skolespireansvarlige i barnehagen samarbeider på tvers av avdelingene, slik at barna kan skape vennskap og bekjentskap med andre barn de skal begynne på skolen med.

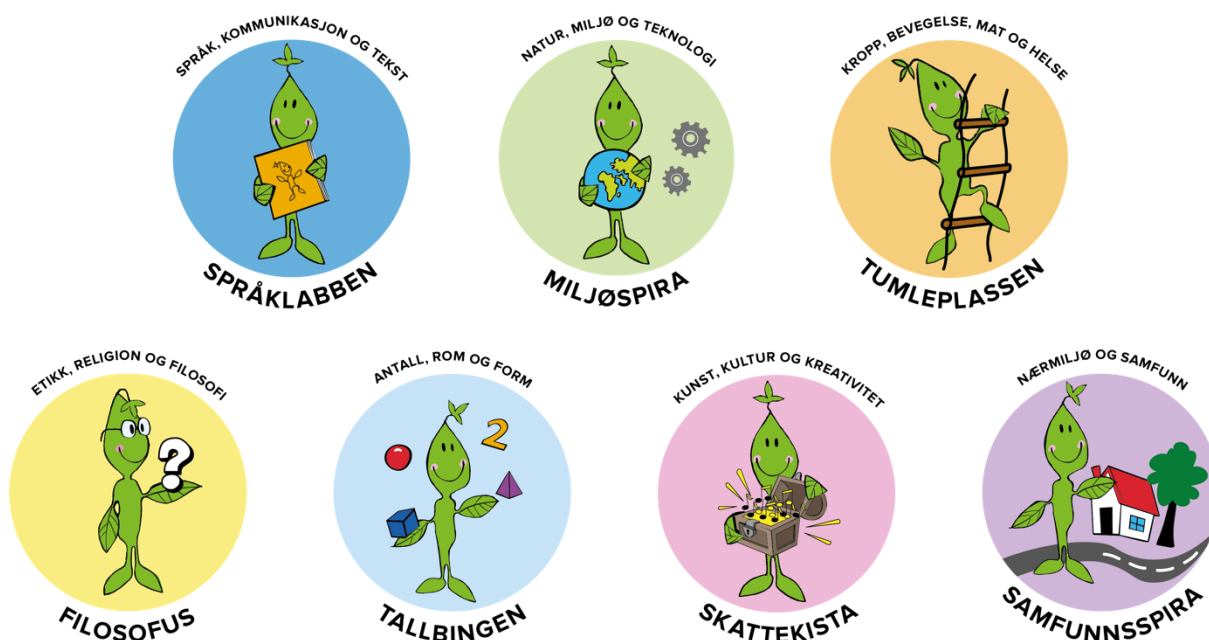

Barnehagens fagområder

I rammeplanen er det definert syv fagområder som barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter. Ifølge rammeplanen skal barnehagen se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Fagområdene i rammeplanen tilsvarer i stor grad de fagene barna senere møter i skolen.

Spirene

De ulike «Spirene» i Espira representerer alle fagområdene i rammeplanen. I Espira ser vi fagområdene i sammenheng. Vi jobber helhetlig, tverrfaglig og ofte tema- eller prosjektbasert med alle fagområdene.

Espiras satsingsområder

Espira har tre satsingsområder: **Språk, realfag og bevegelse**. Disse områdene er viktige for barns helhetlige utvikling og livslange læring. I Espira skal alle barn møte disse satsingsområdene på varierte og spennende måter.

Slik arbeider vi med fagområdene og satsingsområdene i år:

- For å skape et miljø som legger til rette for utforsking, samspill, bevegelse og læring, har vi stort fokus på pedagogisk miljø. Ved å endre f.eks. bilder på veggene og lekemateriell, skaper vi nye samtaletemaer og legger til rette for ny utforsking og læring.
- Vi viderefører fokusområdet vårt: «Utvid min verden: mestring, medvirkning, meningsskaping». Gjennom fokusområdet, Espiras satsningsområder og fagområder i rammeplanen, planlegger vi aktiviteter og overgangssituasjoner didaktisk.

- Vi øver personalet i å se sammenhengene mellom pedagogisk praksis og fagområdenes tilstedeværelse i hverdagen. Dette gjør vi på ulike måter i avdelings-, leder-, fag- og personalmøter og på planleggingsdager.
- Vi bruker prosjektrummet ukentlig og vekker barnas forskerinstinkt gjennom å undre oss sammen og ved å finne spennende aktiviteter tilrettelagt for aldersgruppene.
- Vi tilstreber å være ute minst en gang hver dag, og går på turer i ulike terreng/områder for å gi barna varierte bevegelsesmuligheter. Tumlerommet brukes ukentlig av alle avdelinger, og gir barna bevegelsesrom for grovmotorisk lek.
- Alle barn har hvilestund i løpet av barnehagedagen. Her senker vi belysningen og tilrettelegger slik at alle får mulighet til å slappe av og vende fokuset innover i en ellers aktiv dag. En uthvilt kropp er bedre rustet til å takle resten av dagen som er fylt med samspill, utforsking, lek og læring.

Vedlegg

Espiras standard for når barnet begynner i barnehagen

Målsettingen med Småspirestandarden er at alle barn som begynner i Espiras barnehager får en god start i barnehagen. Småspirestandarden omfatter tre faser:

- Før barnet starter i barnehagen
- De første dagene i barnehagen
- Oppfølging av tilvenningsperioden etter 2-8 uker

Småspirestandarden følges av maler for velkomstbrev til foreldre og skjema for oppstartsamtale og oppfølgingssamtale etter 2-8 uker.

Fase 1 - Før barnet begynner i barnehagen

- Foreldre skal få tilbudsbrev i mappe med brosjyremateriell.
- Når plassen er akseptert etableres kontakt med foreldrene.
- Velkomstbrev sendes til foreldrene i god tid før oppstart
- Alle barn skal få tilbud om å besøke barnehagen før oppstart.
- Det skal avholdes et felles foreldremøte eller en foreldresamtale før oppstart, for eksempel tidlig i juni

Fase 2 - De første dagene

- En avtalt kontaktperson tar imot barnet og foreldrene de første dagene, og sørger for at barnet gradvis blir kjent med flere barn og voksne.
- Foreldrene tilbys oppstartsamtale senest etter en uke, dersom denne ikke er avholdt før oppstart
- Lengde og tidspunkt for tilvenning skal avtales og justeres i dialog med foreldrene med bakgrunn i barnets behov. Foreldrene skal minimum være tilstede sammen med barnet i 3-5 dager.
- Foreldrene tar seg av de daglige rutinene med sitt barn i starten (mat, bleieskift, påkledning osv.) Personalet nærmer seg gradvis.
- Personalet skal være sensitive mot barnets behov og gi barnet den støtten det trenger.
- Personalet skal være imøtekommande.
- Personalet skal sørge for en god struktur, organisering og forutsigbarhet gjennom fast dagsrytme og faste aktiviteter.
- Barnehagen legger til rette for at barnet blir kjent med mindre grupper av barn om gangen.

Fase 3 - Oppfølging av tilvenningsperioden

- Tilvenningsperioden vil i de fleste tilfeller regnes som avsluttet etter 2-8 uker.
- Personalet skal invitere til løpende dialog og tilbakemeldinger fra foreldrene underveis i tilvenningsperioden.
- Barnehagen skal gjennomføre en oppfølgingssamtale 2-8 uker med foreldrene etter barnets oppstart i barnehagen.

Espiras standard for når barnet bytter avdeling

- Det skal tas en velbegrunnet beslutning, i dialog med foreldrene, om barnets overgang
- Når beslutningen er tatt skal foreldrene få tilbud om en overføringssamtale før oppstart på ny avdeling.
- Barnet skal få tid til å besøke ny avdeling før oppstart.
- Barnets garderobeplass skal være klargjort til barnets første dag på ny avdeling.
- Relevant informasjon om barnet overføres mellom avdelinger.
- Det avtales en kontaktperson for barnet og foreldrene i forbindelse med overgangen.
- Kontaktpersonen støtter barnet i å etablere trygge og gode relasjoner, samt sørger for at foreldrene får nødvendig informasjon i overgangsperioden.

**Ordet «avdeling» er valgt fordi det er denne måten flest barnehager i Espira organiserer seg på. Standarden gjelder uansett organiseringsform.*

Skolespira-standarden

Gjennom meningsfylte prosjekter og aktiviteter skal skolespirene få et fantastisk siste år i barnehagen. De skal få de beste forutsetningene for livslang læring og oppleve sammenheng i overgangen mellom barnehage og skole.

Espiras barnesyn skal prege arbeidet i skolespira:

«Barn er fylt av fantastiske evner og egenskaper. De søker hele tiden å skape mening i samhandling med omverdenen. Barna i våre barnehager skal oppleve oss som deltakere i meningsskapingen i et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø.»

Rammer for skolespira:

- minimum 6 timer til skolespireaktiviteter hver uke
- en pedagog har ansvar for organisering og gjennomføring i barnehagen
- deltagelse i skolespira-nettverk for ansvarlig pedagog
- minimum 3 ganger pr. år
- etablering av kontakt med skolen(e)

